

NA ZEMI

Letní pracovní výjezd v Jedovnicích.

Jsme nevládní nezisková organizace Na Zemi. Jsme přesvědčeni o tom, že každý člověk na Zemi má právo žít a pracovat v důstojných podmínkách. Zaměřujeme se na propojenost našeho spotřebního chování s problémy v zemích globálního Jihu a motivujeme jednotlivce, firmy i státy přijmout za tyto problémy odpovědnost. Rozvíjíme a prosazujeme globální vzdělávání v České republice a zasazujeme se o důstojnou práci ve světě. Informujeme o pracovních podmínkách, jednáme s politiky a zabýváme se odpovědností firem v oblasti jejich dodavatelského řetězce. Jednotlivcům i firmám nabízíme vlastní řadu fairtradové kávy Fair Café a čaje Fair Tea.

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2020

↑ Budoucnost (bez) práce

Tour po vybraných místech udržitelného designu ↓

Hájíme důstojnou práci

- Začátkem roku jsme zahájili zakončením **výstavy Móda 2.1** v prostorách Urban Centra v Brně. Výstava popisuje současnou situaci zrychlování světa oděvního průmyslu, následné spotřeby a problémy s tím spojené. Ve spolupráci s Nadací Veronica jsme organizovali malou tour pro brněnské úředníky a úřednice po vybraných místech udržitelného designu ve městě. Navštívili jsme vyhlášené svatební studio Marie Mukařovská Dress, šperkařku Hattie Wragg z Queen's Wood Studio, Marii Rojko Nisu z MANi, návrhářku Hanu Kubešovou a Theó, Ekotextil design na Střední škole umění a designu a nadační obchod Veronica na Pekařské.
- Realizovali jsme další ročník **Výstavy na stromečech**, letos s názvem Budoucnost (bez) práce a podtitulem Výstava o proměnách pracovních podmínek v České republice (respektive v západním světě) v souvislosti s nástupem digitalizace, automatizace a robotizace. Jedenáct tematických plakátů ([k vidění na více než 60 místech po celé republice!](#)) provedlo návštěvníky a návštěvnice úskalími dovažkových služeb, důsledky práce z domova až po rizika samořiditelných aut. Výstava tak předznamenala posun ve vnímání globalizované práce jako fenoménu, který přináší nové výzvy a otázka jeho důstojnosti si žádá nové uchopení i pro obyvatele globálního severu. Autorkou textů byla novinářka Gaby Khazalová, autorem inscenovaných fotografií Petr Zewlakk Vrabec. V rámci výstavy se nám podařilo spustit i doprovodný web www.pracebudoucnosti.cz, který funguje jako přehledný rozcestník klíčových témat a oblastí zachycených výstavou, a současně i jako online galerie výstavy samotné.

- Výstava se stala nultým bodem spuštění projektu **Když práce nešlechtí**. V průběhu prvního roku se nám podařilo uspořádat trojici debat na vybraná témata spojená s budoucností práce. Vlivem pandemických opatření jsme od začátku pracovali s různými verzemi online produkce a model debat se velmi osvědčil. V nejednom případě se nám podařilo přecerpat kapacitu virtuální místnosti. A zájem o témata potvrdila i distribuce následných záznamů, kde se celkový počet zhlédnutí pohybuje ve vyšších stovkách až tisících. S pomocí modelu po-přednáškových uzavřených seminářů se snažíme vytvářet udržitelnou a dlouhodobější síť aktérů v širší oblasti teorie práce (ať už jde o ekonomy z VŠE, zástupce akademické a reportážní sféry, zástupce odborářské obce či zainteresované členy a členky dalších organizací, jako je např. Masarykova demokratická akademie, Ekumenická akademie, Platforma pro minimální důstojnou mzdu, Sdružení pracovníků v telekomunikacích atd.)
- Dokončili jsme také tříletý mezinárodní **projekt Koherentní Evropa pro udržitelný rozvoj**, který jsme vedli. Cílem projektu bylo podpořit soulad politik s cíli udržitelného rozvoje v zúčastněných 9 zemích EU. Z projektových aktivit posledního roku lze vypíchnout kulatý stůl na téma Byznys a lidská práva, pořádaný Asociací společenské odpovědnosti a NaZemi. Na něm jsme představili tvůrcům politik, zástupcům firem a dalších nevládních organizací nové trendy v legislativě v oblasti dodržování lidských práv v byznysu. Přinesli jsme praktické tipy pro firmy, které chtějí lidská práva ve svých dodavatelských řetězcích zajistit. Pro případné zájemce o aktivity v této oblasti jsme připravili [metodologii pro zajišťování koherence politik](#). Zde najdete další [informace o projektu a jeho výstupech](#), jako jsou články a policy papery.

Podporujeme pedagogy

- Na příchod pandemie jsme reagovali přesunem několika vzdělávacích aktivit do online podoby. Prvním z nich byl kurz **Kritické myšlení a globální témata**, jehož několik posledních setkání už proběhlo online. V září jsme zahájili dva paralelní běhy tohoto kurzu ještě naživo, s předpokladem, že brzy budeme pokračovat opět online, což se hned od října stalo. Kurz jako celek i jeho aktivity byly pro toto prostředí upraveny, ale v průběhu jsme neustále přemýšleli, jak jej zachovat ve své kvalitě v nových podmínkách, což se nám, věříme, podařilo. Celkem jsme za rok 2020 realizovali 20 různých seminářů či kurzů docházkových nebo na objednávku v celkovém rozsahu 286 hodin. Zúčastnilo se 288 lidí, asi třetina proběhla online.
- Novým podmínkám jsme se museli přizpůsobit také v dalším probíhajícím projektu **Cestou vývojového kontinua**, ve kterém podporujeme vyučující na zapojených školách při zavádění formativního hodnocení do výuky. Místo

chození do škol jsme se scházeli na online konzultacích, diskutovali jsme přípravy hodin, navštěvovali jsme online výuku a snažili jsme se vyučující podpořit v náročné situaci.

- Podpůrným prostředkem bylo také několik realizovaných online setkání pro různé pedagogy a pedagogy, kteří měli potřebu sdílet své úvahy k online výuce a navzájem si radit, jaké nástroje a techniky jim v tom pomáhají.
- Během jara jsme dokončili metodiky k projektu **Nakládání s konflikty jako příležitost k posílení demokratických hodnot** a testovali jsme nový **e-learningový kurz o globálním vzdělávání**.
- Nezisková organizace Fairtrade Česko a Slovensko sestavila společně s pěti českými odborníky **přehled nejlepších aktivit globálního vzdělávání**. V tomto přehledu je uvedeno i několik našich dlouhodobých aktivit, které mohou pomoci při začleňování globálních témat do výuky.

Kurz Kritické myšlení a globální témata. ↓

- Přeložili jsme materiál pro pedagogy *Doporučení pro školní poradní kruhy v čase globální pandemie* od Joe Provisora. **Doporučení** přinesla podporu pedagogům a pedagogkám, kteří hledají možnosti smysluplného propojení se studenty i studentů navzájem navzdory online prostředí a zároveň chtějí otevřít aktuální globální témata.

Spolupracujeme se studujícími

- Realizovali jsme participativní semináře, se kterými již máme zkušenosti v přímé praxi. Letošní rok ale prověřil naši schopnost vytvářet podnětné, kolaborativní a demokratické prostředí pro vzdělávání i v online prostoru. Skrze projekt MŽP Emoční a postoje aspekty vzdělávání o změnách klimatu, podpora pedagogické diskuse o klimatické změně, jsme mohli hledat a tvořit participativní formáty vzdělávání o klimatické změně na školách a ve vzdělávacích institucích. Realizovali

jme pět participativních seminářů formátu **Open Space** s tématem klimatické změny, ať už v kratších i třídených formátech, online i naživo, pro veřejnost i **střední školy**. Třídení seminář s názvem *Jak vzdělávat o klimatické krizi?* jsme realizovali v červnu 2020 v Předklášteří u Tišnova a jeho výstupem je **sborník příspěvků**.

- Společně s divadlem Feste jsme na podzim organizovali akci **Robot(a)** jako doprovodný program Výstavy na stromech. Jednalo se o komponovaný večer pro veřejnost, ve kterém došlo ke spojení našeho vzdělávacího programu *Do roboty!* s inscenací divadelní hry *Display of the Shame* z dílny Divadla Feste.
- S našimi programy jsme se zúčastnili také Veletrhu vzdělávacích ekologických programů na Kaprálově mlýně, Letní školy environmentalistiky a dalších vzdělávacích příležitostí.

↓ Výběr témat na třídením OpenSpace v Předklášteří u Tišnova

↑ Participativní seminář v Poděbradech

Počátky kritické pedagogiky v ČR, začátek projektu Futuropolis ↓

Přinášíme jiné příběhy o vzdělávání

■ Hledáme nové cesty ke vzdělávání. Ve tříletém projektu **Futuropolis: škola emancipace** se pouštíme do kritické pedagogiky, ve kterém pracujeme s 19 pedagogy a pedagogy na základních školách v ČR. Kritická pedagogika v nás otevírá otázky o moci a společném učení, kdy jsme jako pedagogové spíše facilitátory vzdělávání. Společně s vyučujícími se pouštíme do aktuálních společenských témat, které provazujeme s tématy žáků a žákyň. Ve výsledku chceme podpořit společné zmocnění a posílit občanskou angažovanost. V minulém školním roce jsme se dlouho připravovali na fyzická setkání s pedagogy, které ale utnula pandemie. Naše setkávání jsme i přesto zahájili a to v online prostředí, kde už celý školní rok přemýšlíme a tvoříme praxi kritické pedagogiky. O naší krkolomné cestě vypovídá [deník z projektu](#), který píšeme, a který je k nahlédnutí na stránkách projektu.

■ V médiích jsme k přečtení v časopisech a denících Reportér, A2larm, Otevřených novinách a ku poslechu na Českém rozhlase, na online festivalu 4+4 dny v pohybu. Tak, jako rostou naše aktivity, roste i obsah našeho webu www.futuropolis.cz

Podporujeme odpovědnou spotřebu

■ Připojili jsme se (stejně jako každý rok) k akci **Férová snídaneň**, největší akci na podporu pěstitelů, ať už za našimi humny, nebo na druhé straně světa. Kvůli pandemické situaci byla tentokrát snídaneň u každého doma, akci jsme proto podpořili pouze symbolicky skrze naše propagační kanály.

■ Pokračoval také chod našeho bioklubu **Sypišťe**, který organizujeme spolu s kolektivem Tří ocásků. Smyslem bioklubu je usnadnit komunitě z okruhu NaZemi a Tří ocásků přístup k lokálním, sezónním, fairvým a bio potravinám a tím podporovat lokální a etickou produkci a ukazovat, že jiná ekonomika a spotřeba je možná. Našimi pravidelnými dodavateli (jsou kromě dalších) manželé Pospíšilovi z ekofar-

my Holubí Zhoř, se kterými spolupracujeme v rámci tzv. komunitou podporovaného zemědělství. Členové a členky Sypišťe tak svými členskými příspěvky finančně podpořili farmu a každý týden dostali čerstvou lokální, sezónní a bio zeleninu a pomohli přímo na pozemcích na několika brigádách.

■ Při provozování našeho obchodu a e-shopu, nabízejícího fairtradovou kávu, čaj, čokolády a publikace z oblasti globálního vzdělávání, jsme se potýkali s výzvami, které přinesla pandemie. Umožnili jsme proto například placení skrze platební bránu, které usnadní nákupy těm, pro které bylo z různých důvodů obtížné nakupovat v našem kamenném obchodě. Při nákupu v e-shopu je také od loňska možné objednat si cyklorozvoz po Brně zdarma. Snad to, kromě většího množství etické kávy v brněnských domácnostech, přinese i malou úsporu skleníkových plynů z dopravy.

Facilitujeme a podporujeme fungování organizací

■ V létě jsme si vyjasnili naše záměry, co, jak a pod čí hlavičkou chceme dělat a oficiálně nechali vzniknout facilitační skupinu, jakožto společný projekt NaZemi a kolektivu Tří Ocásků. Naším cílem je usnadňovat procesy v obou kolektivech, učit se, vzdělávat a šířit (zatím dovnitř našich organizací) know how o facilitaci a naší službou pro další pracovní kolektivy směřovat k hlubší společenské transformaci. Činnost jako taková má do budoucna i ekonomický potenciál pro obě zakládající organizace.

■ Období koronaviru pro nás znamenalo nečekanou a nepříjemnou pauzu v rozletu naší skupiny a především téměř zastavení naší činnosti, jejíž podstatou je práce s lidmi. Nicméně někteří z nás se rychle přeorientovali na práci v online prostředí, dosáhli v ní vysoké profesionality a udrželi naši činnost i skupinu v chodu. Během roku jsme tak mohli (online i naživo) facilitovat například pro příborské družstvo Viktorina Loca.

Zpráva o hospodaření organizace

NÁKLADY		v tis. Kč
Spotřebované nákupy		120
Spotřeba energie		49
Nájemné		370
Cestovné		53
Náklady na reprezentaci		95
Ostatní služby		1494
Mzdové náklady		5106
Pojistné		1381
Ostatní náklady		89
Náklady celkem		8757
VÝNOSY		
Tržby z prodeje zboží a služeb		746
Grantové prostředky		7583
Dary na transparentní účet		20
Ostatní výnosy		593
Výnosy celkem		8942
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ		185

Členství v organizacích

- FoRS – České fórum pro rozvojovou spolupráci
- SKAV – Stálá konference asociací ve vzdělávání
- Fairtrade Česko a Slovensko
- Clean Clothes Campaign
- FSC Česká republika
- Společná řeč
- Klimatická koalice
- Minimální důstojná mzda
- pracovní skupina ke klimatickému vzdělávání pod MŽP
- Zelený kruh

Za podporu v roce 2020 děkujeme těmto subjektům:

Ministerstvo životního prostředí

Nadace OSF

